

**“ISH” KONSEPTLIK INGLIZ VA O'ZBEK MAQOLLARINING
O'XSHASH VA FARQLI JIHATLARI**

Gulrux Burxonova Mansurbek qizi

Andijon davlat chet tillar fakulteti

[Tel:+998916028583](tel:+998916028583)

Annotatsiya: maqollar jamiyatning madaniy qadriyatlari va e'tiqodlarini aks ettiruvchi boy hikmat va bilim manbaidir. Ushbu maqolada biz “ish” konsepti mavzusiga oid ingliz va o'zbek maqollari o'rtasidagi o'xshashlik va farqlarni o'rganamiz. Maqollarning ikkala turkumi ham mehnatsevarlik, matonat va rejalashtirishning muhimligini ta'kidlagan bo'lsa-da, ular individualizmga nisbatan kollektivizmga, mehnatning amaliy va ma'naviy tomonlariga urg'u berishlari bilan farqlanadi.

Kalit so'zlar: ish, mehnat, o'xshashliklar, farqlar, ingliz tili, o'zbek tili.

**SIMILAR AND DIFFERENT ASPECTS OF ENGLISH AND UZBEK
PROVERBS THE CONCEPT OF "WORK"**

Abstract: Proverbs are a rich source of wisdom and knowledge that reflect the cultural values and beliefs of a society. In this article, we explore the similarities and differences between conceptual English and Uzbek proverbs related to the theme of "Work". While both sets of proverbs emphasize the importance of hard work, perseverance, and planning, they differ in terms of their emphasis on individualism versus collectivism and practical versus spiritual aspects of work.

Key words: work, difference, similarity, english language, uzbek language

**СХОДНЫЕ И РАЗЛИЧНЫЕ АСПЕКТЫ АНГЛИЙСКИХ И
УЗБЕКСКИХ ПОСЛОВИЦ ПОНЯТИЕ "РАБОТА"**

Аннотация: Пословицы являются богатым источником мудрости и знаний, отражающих культурные ценности и убеждения общества. В этой статье мы исследуем сходства и различия между концептуальными английскими и узбекскими пословицами, связанными с темой «Работа». Хотя оба набора пословиц подчеркивают важность тяжелой работы, настойчивости и планирования, они отличаются акцентом на индивидуализме, а не на коллективизме, а также на практических и духовных аспектах работы.

Ключевые слова: произведение, отличие, сходство, английский язык, узбекский язык.

Maqollar har bir madaniyatning muhim qismi bo'lib, jamiyat qadriyatlari,

e'tiqodlari va tajribalarini aks ettiradi. Ular umuminsoniy haqiqat yoki axloqiy saboqni yetkazadigan qisqa, ixcham bayonotlardir. Ish mavzusi - bu turli madaniyatlarda ko'plab maqollar orqali o'tadigan umumiy mavzu. Ushbu maqolada biz ingliz va o'zbek maqollarini "ish" konsepti bilan bog'liq bo'lgan madaniy qadriyatlar va e'tiqodlarni chuqurroq anglash uchun solishtiramiz va taqqoslaymiz.

O'xshashliklar. Ingliz va o'zbek maqollarida ish so'ziga oid umumiy mavzulardan biri mehnat va matonatning ahamiyatidir. Jumladan, ingliz maqolida muvaffaqiyatga erishish uchun mashaqqatli mehnat zarurligi ta'kidlangan. (No pain no gain.) Xuddi shunday, "Ish bilan ozod bo'lish mumkin" degan o'zbek maqolida ham erk va mustaqillikka mehnat bilan erishish mumkinligi aytiladi. Ingliz va o'zbek maqollarining mehnatga oid yana bir o'xshashligi rejalashtirish va tayyorgarlikning ahamiyatidir. Misol uchun, ingliz maqoli "Proper planning prevents poor performance" yaxshi natijalarga erishish uchun oldindan rejalashtirishning ahamiyatini ta'kidlaydi. Xuddi shunday, "Ishni boshlash uchun tayyor bo'lish kerak" degan o'zbek maqolida har qanday ishni boshlashdan oldin tayyor bo'lish muhimligi ta'kidlangan.

Farqli jihatlari. Ingliz va o'zbek maqollaridagi bir qancha o'xshashliklarga qaramay, ishga oid maqollarda farqlarni uchratishimiz mumkin. Diqqatga sazovor farqlardan biri o'zbek maqollaridagi kollektivizmga nisbatan ingliz maqollarida individualizmga urg'u berilganidadir. Masalan, "Every man is the architect of his own fortune " degan ingliz maqolida odamlar o'zlarining muvaffaqiyatlari yoki muvaffaqiyatsizliklari uchun javobgardirlar. Bundan farqli o'laroq, "Bir qadam yurish yuz qadam fikr etishdan afzaldir" (Yuz qadam fikrdan ko'ra, bir qadam yurgan afzal) o'zbek maqolida jamoaviy harakat va harakatning ahamiyati ko'rsatilgan. Ingliz va o'zbek maqollarining mehnatga oid yana bir farqi mehnatning turli tomonlariga e'tibor qaratishdir. Ingliz maqollari asosan ishning amaliy va moddiy jihatlari, masalan, unumdorlik va samaradorlikka qaratilgan. Masalan, "Time is money" degan maqolda moliyaviy muvaffaqiyatga erishish uchun vaqtdan unumli foydalanish muhimligi ta'kidlangan. Bundan farqli o'laroq, o'zbek maqollarida halollik, halollik kabi mehnatning ma'naviy-axloqiy jihatlari e'tibor qaratiladi. Jumladan, "Doing a good job is man's freedom" (Yaxshi ish qilish – inson erkinligi) maqolida insonning chinakam erkinlik va qadr-qimmatga halol va sidqidildan mehnat orqali erishish mumkinligi ta'kidlangan.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, "ish" konsepti mavzusiga oid ingliz va o'zbek maqollari mehnatsevarlik, qat'iyat va rejalashtirishning ahamiyati jihatidan o'xshash jihatlarga ega. Biroq, ular individualizmga qarshi kollektivizmga va ishning amaliy va ma'naviy jihatlari urg'u berish nuqtai nazaridan ham farqlanadi. Ana shu o'xshashlik va farqlarni anglash orqali biz ushbu hikmatlarda o'z ifodasini topgan madaniy qadriyatlar va e'tiqodlarni chuqurroq anglab, ularning azaliy hikmatlarini hayotimizga

tadbiq etishimiz mumkin. Maqollar turli madaniyatlarni o'rganish, ularning dunyoqarashi haqida tushunchaga ega bo'lishda qimmatli vositadir.

Ingliz ish konseptlik maqollari:

1. No pain, no gain. (Mehnatsiz erishish yo'q)
2. Hard work pays off. (Qattiq mehnat o'z mevasini beradi)
3. Rome wasn't built in a day. (Rim bir kunda qurilmagan)
4. A penny saved is a penny earned. (Saqlab qolingan penny ishlab topilganga tengdir).
5. The early bird catches the worm. (Erta turgan qush chuvalchang tutibdi)
6. Practice makes perfect. (Amaliyot mukammallashtiradi)
7. You reap what you sow. (Ekkaningni o'rasan)
8. Work smarter, not harder. (Qattiq emas aql bilan ishlash)
9. The harder you work, the luckier you get. (Qancha qattiq ishlasang, shuncha omading kelar)
10. Don't put off until tomorrow what you can do today.
11. Little Hard Work Never Hurt Anyone (Ozgina qattiq ish hech kimga Zarar qilmaydi)
12. Many hands make light work (Ko'pchilik ishni osonlashtiradi)
13. Work like a Trojan (Troyanlardek ishla)
14. You don't have to be mad to work here, but it helps (bu yerda ishlashingizdan hafa bo'lishni keragi yo'q lekin foyda beradi.)
15. Little Hard Work Never Killed Anyone (Qattiq ish hech kimni o'ltirmagan)

O'zbek ish konseptlik maqollari:

1. Ish bilan ozod bo'lish mumkin. (Freedom is possible through work)
2. Ishni boshlash uchun tayyor bo'lish kerak. (You need to be prepared to start working)
3. Bir qadam yurish yuz qadam fikr etishdan afzaldir. (One step of walking is better than a hundred steps of thinking)
4. Ishni yaxshi bajarish – erkakning erkinligi. (Doing a good job is a man's freedom)
5. Ishi qulay bo'lsa, inson ham qulay bo'ladi. (If work is easy, man is also easy)
6. Ishning qimmatini – o'zining barkamollik va aql-erkinligi. (The value of work is its integrity and intellectual freedom)
7. Ishning yaxshi natijasiga yetishish uchun u yaxshi bajarilishi kerak. (To achieve good results at work, it must be done well)
8. Ishda kuchli bo'lish kerak, lekin boshqa insonlarni buzishga to'g'ri kelmasligi kerak. (You need to be strong at work, but you should not harm other people)
9. Ishni yomon bajarish – erkakning qahrini ko'taradi. (Doing a bad job is a man's shame)

10. Ishni bajarish – insonning mustaqilligi va erkinligi. (Working is a person's independence and freedom)
11. Ish ishtaha ochar, dangasa ishdan qochar
12. Qolgan ishga qor yog'ar
13. Bor bor ishga bor, Ishlamagan nonga zor
14. Gap bilguncha ish bil.
15. Gap bo'lsa qop qop, ish desa Samarqanddan top

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. "English Proverbs and Sayings." Proverb Hunter. Accessed August 23, 2021. <https://www.proverbhunter.com/english-proverbs/>.
2. "Uzbek Proverbs." Uzbek Proverbs. Accessed August 23, 2021. <https://www.wisesayings.com/uzbek-proverbs/>.
3. "English Proverbs on Work." The Quote Garden. Accessed August 23, 2021. <https://www.quote garden.com/work.html>.
4. "Top 10 Uzbek Proverbs." Everyday Power. Accessed August 23, 2021. <https://everydaypower.com/uzbek-proverbs/>.